پنجشنبه ۲۵ قوس ۱۳۶۷
Dec 15 - 1988
سال نهم شماره ۹۰
شماره مسلسل ۲۲۴۳
سال تاسیس ۱۳۵۹

حقیقت انقلاب ثور

ارگان کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

گروپ های حزبی را به حلقات دایماً فعال مبدل سازیم!

اکنون که وظیفه تامین صلح سراسری در کشور به حیث مهمترین واساسی ترین وظیفه در برابر حزب ما قرار دارد، برای بر آورده ساختن این خواست تقویت هرچه بیشتر سازمانهای اولیه حزبی، ارتقای قابلیت رزمی اعضای حزب در خط مقدم کار حزب دموکراتیك خلق افغانستان قرار میگیرد، زیرا یگانه مرکز تاثیر حزب بر مردم سازمانهای اولیه حزبی می باشند واین سازمانها در جاهایی فعالیت مینمایند که وطنداران ما به کار و تحصیل می پردازند ودر آنجاها خدمت وزنده گی مینمایند.

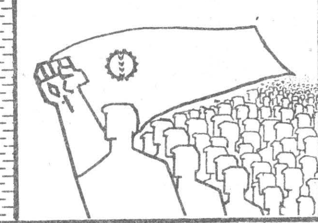
کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، از سالها به اینطرف، بخصوص بعداز اعلام سیاست مصالحه ملی توجه همه جانبه را به تقویت سازمانهای اولیه که اساس ح.د.خ.ا، است، معطوف داشته است، حزب سازمانهای اولیه حزبی در قریه ها را در سالهای اخیر تحت قیمومیت سازمانهای اولیه حزبی موسسات قرار داد، همینگونه تعداد زیادی از سازمانهای حزبی ح.د.خ.ا، تحت قیمومیت اعضای بیروی سیاسی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، دارالانشای کمیته مرکزی حزب، اعضای کمیته مرکزی واپارات کمیته مرکزی حزب وبیرو های اجرائیوی ولایات وشهر ها قرار داده شد تا ازین طریق سازمانهای اولیه حزبی خود را کاملاً به تحرك درآورد ودر مجموع روابط حزب را با توده های مردم هرچه بیشتر تقویت واستحکام بخشد.

رهبری ح.د.خ.ا، در سالهای اخیر همچنان در کار جلسات سازمانهای اولیه حزبی اشتراك ورزیده اند و مستقیماً به سوالات اعضای سازمانها پاسخ گفته اند و سازمانهای اولیه رابه خاطر تقویت کار شان رهنمایی کرده اند.

تدویر جلسات ماه حمل رویداد عظیم دیگر در زنده گی درون حزبی به خاطر تعمیم دموکراسی، تامین روابط دقیق با توده های زحمتکش، به تحرك در آوردن اعضای حزب در پروسه مصالحه ملی و مشوره رهبری با اعضای حزب بود، این جلسات به مکتب تربیت اعضای حزب مبدل گردید.

پلینوم ماه میزان کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، به خاطر تقویت هرچه بیشتر کار با مردم هدایت دادکه «ما باید ساختار سازمانهای حزبی را ساده سازیم» بر بنیاد این امر حزب وبخاطر تقویت کارگروپهای حزبی به مثابه حلقات دایماً فعال در سازمانهای اولیه حزبی ووسیله مطمین و موثر ارتباط روز مره مسوولین حزبی صفوف حزبی، سازمانهای شعبوی و شعبوی ذیصلاح از حلقه سازمانهای اولیه حزبی منفصل قرار داده شد. به این ترتیب بیروی سیاسی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، اتکای بیشتر را در کار با حلقات پائین حزبی یعنی گروپهای حزبی هدایت دادند. زیرا رهبران زحمتکشان جهان حلقات پایینی حزب رابه مثابه مرکز و هسته کار در میان زحمتکشان تلقی میکردند به خاطری که تقویت حلقه مستحکم پایینی حزب، پیوند استوار ومحکم را بین اعضای حزب به وجود می آورند وبه این ترتیب قابلیت رزمی حزب را، قابلیت وحدت عمل حزب را تضمین می کنند. دراوضاع کنونی کشور که تامین صلح سراسری ملی در کشور در سرخط وظایف همه وطنپرستان وبه خصوص فرد، فرد اعضای حزب دموکراتیك خلق افغانستان قرار دارد، حلقات پائین حزب یعنی گروپهای حزبی ماکه حلقه ارتباطی بین حزب، ارگانهای رهبری آن وتوده های کارگران، دهقانان، پیشه وران، سربازان، روشنفکران اند و ازطریق آنها حزب دقیقاً با اقشار مختلف جامعه رابطه تامین مینماید، باید به تحرك کامل در آیند، اعضای حزب مطابق به اجندای جلسات گروپ حزبی باید تمام عرصه های فعالیت های شان را اعم از آموزش حزبی شان، انجام وظایف تبلیغی و تنویری، تقویت صفوف حزب و سازمانهای اجتماعی، ارتقای سطح تولید واجرای وظایف محوله، چگونگی سهمگیری در پروسه تحقق سیاست مصالحه ملی، تحکیم نظم ودسپلین حزبی و... رابه تحرك درآورند، وبه حیث پیشاهنگ زحمتکشان کشور عمل نمایند، آنها در جریان فعالیت های خویش، در زنده گی روزمره خود، دربر خورد با مردم، در دفاع از انقلاب، درپروسه تولید وسایر وظایف باید سمبول وطنپرستی، کار و مبارزه باشند. تحقق دقیق اجندای گروپهای حزبی به یقین کامل نه تنها میتواند به رشد صفوف حزب، تامین صلح سراسری در کشور کمك کند بلکه میتواند در یکپارچگی و رزمنده گی ح.د.خ.ا، به مثابه حزب پیشرو زحمتکشان کشور وحزب اندیشه وعمل انقلابی بیشتر از همه وقت دیگر نقش سازنده اشرا ایفا نماید.

د پلینوم پریکړې عملي کړو

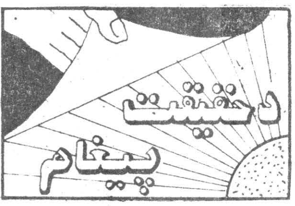
ملگری محمد نسیم د کابل پولیتخنیك د ساختمانی پوهنځی استاد:

د ۱۳۶۰ کال نه را پدی خوا دا. خ.د.گ د اصلی غړیتوب ویاړلرم. دخپل گوندی ژوند په دی موده کی می دگوند ټولی پریکړی او لارښوونی منلی او عملی کړی دی. دگوند دلارښوونی له مخی دری ځلی دانقلاب دسپاهیانو له لیکو سره یو ځای شوی یم، چی په دی موده کی می نه یوازی په امنیتی دندو کی فعاله ونډه واخستله بلکی دگوند غوره اوسوله خوښوونکی مرامونه می دخلکو په منځ کی تبلیغ کړی دی.

دښو خدمتونو داجرا کو لو له امله می دا. خ.د. گ دمرکزی کمیتی دمیړانی مډال دا.خ.د.گ دمرکزی کمیتی دویاړ نښان، دثور انقلاب دلسمی کالیزی مډال، اوپنځه تقدیر نامی ترلاسه کړی دی.

د ۱۳۶۰ کال نه راپه دی په لسگونو تنه د ا.خ.د.گ دغړیتوب لپاره دسا ختمانی پوهنځی لوړنی گوندی سازمان او دکار گرې آماده گی لوړی گوندی سازمان ته معرفی کړی دی، چی زیاتره یی محصلان اوشاگردان دی.

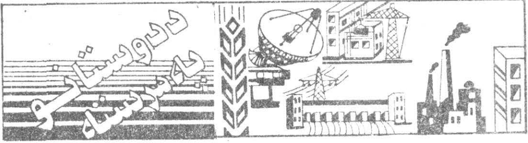
دا. خ.د.گ دمرکزی کمیتی دمیزان دمیاشتی دپلینوم نه وروسته می یوولس تنه گوندته اودوه تنه دعلاقمندانو گروپ ته معرفی کړی او په راتلونکی کی هم کوښښ کوم چی دهیواد سپیڅلی او وطنپال ځوانان گوند ته جذب کړم. اوس اتلس تنه زماتر جلب اوجذب لاندی دی او په راتلونکی نږدی وخت کی به یی گوندته معرفی کړم. زه دگوند هغه سرتیری یم چی هر ډول خدمت ته چمتو یم

دانسان د درنښت نښه

وایی دانسان کلمه دومره سپیڅلی اودرنه ده چی درښتینی بیان له پاره یی مزلونه او منز لونه په کار دی. دخلقت او طبیعت دغه معجزه دخپل مادی اوجسمی جوړښت له پلوه نه بلکی دخپل معنوی درښت په وجه نه ټولی هستی څخه بیلیږی او لوړ مقام مومی. هغه څه چی دانسان د بی ساری درښت تو منه جوړوی دانسانی او بشری احساس ناپیژندل شوی مساله ده، هلته چی د احساس څپی وخوځی «هندو، مسلمان اوگبرو ترسا» ټول یو دی دا ژوندی مثال همدا اوس په همدی خپله زمانه په همدی نژدی ورځو کی وینو دارمنستان ناتار هغه زړه درده وونکی ناتار چی هلته مسلمان او غیر مسلمان نفوس یو ځای دطبیعت په سخته یا غی لوبه کی را ښکیل شو دټول بشر یت زړونه یی یو شان وردردول او دانسان په نوم یی د انسان دخو ښیو پرمخ دناوړین نښه کیښوده. کوم زړه به وی چی ددی نا تار په وړاندی له هر ډول ملی، مذهبی، ژبنی، جنس، رنگ، نژادی او سیاسی توپیرونو لنیز توپیر څخه پرته ونه سوځی، ایاکو لی شی ددی ناتار مسلمانو قربانیو ته اوښکی تویی کړی او دغیر مسلمانو قربانیو په وړاندی خپل احساس پټ وساتی؟ نه هیڅکله نه. څکه داکارستاسو له ارادی څخه وتلی دی او همدغه د انسان د درنښت یوه غوره نښه ده.

دجنگلك كارخانی: په هیواد کی دفلزی صنایعو لومړنی زړی

دجنگلك كار خانی دصنایعو په برخه کی په هیواد کی له سترو تولیدی مؤسسو څخه دی. دجنگلك كارخانو د کار پیل دفلزی صنعت پیل بللی شو. دغه تصدی په هیواد کی دصنعتی تولیداتو دممتازو فابریکو په توگه دسره بیرغ اوخلکو د دوستی نښان لری له افغانستان سره دشوروی اتحاد مرستی او همکاری دافغانستان دخلکو له ملی گټو سره سمون لری اوپه هیوادکی دتولید وونکوځواکو نو دودی اود افغانستان دبین المللی دریځ له ټینگښت سره مرسته کوی.

دجنگلك كار خانی نه یوازی دموټرو او نورو ماشین آلاتو ستره موسسه ده بلکی دفلزونو دپروسس ستره موسسه هم گڼل کیږی. دهیواد دفلزی صنایعو په برخه کی دجنگلك دکار خانو برخه په سلو کی

(۲ مخ)

دجنگلك په کار خانو کی دهیواد زیار کښی ښځی له نارینه کار گرانو سره یو ځای دصنعتی تولید د کمیت او کیفیت په لوړولو کی فعالانه برخه اخلی.

پیام تبریکیه

به کمیته مرکزی حزب متحده کار گری پولند وارسا- جمهوری مردم پولند رفقای محترم!

کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان مسرت دارد تا بمناسبت چهلمین سالگرد تأسیس حزب متحدهٔ کارگری پولند بهترین تبریکات و تمنیات نیك خو یشرا بشما رفقای محترم و ازطریق شما به کلیه اعضای حزب ومردم برادر جمهوری مردم پولند ابراز دارد.

نیرو های مترقی وصلحدوست جهان بخصوص مردمان پولند امروز در شرایطی ازاین سالگرد خجسته بزرگداشت بعمل میاورند که جمهوری مردم پولند تحت رهبری خردمندانه پیشاهنگ آزمودهٔ سیاسی شان یعنی حزب متحدهٔ کارگری پولند به پیشرفت های عظیمی در همه عرصه های زندگی اعم از سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نایل آمده اند. هکذا امروز جمهوری مردم پولند بمثابه پایگاه مطمئن صلح وسوسیالیزم نقش با اهمیتی را در جهت تأمین صلح و امنیت در قاره اروپا و سراسر جهان ایفأ مینماید.

در شرایط موجودهٔ بین المللی که مستلزم تحکیم وحدت و تشریك مساعی همه نیرو های صلحدوست

(ص۲)

چشم انداز

افراطیون له سولې څخه ویریږي

دامریکا غږ راډیو دخپلو مرکو په ترڅ کی د«پروفیسور» ربانی او «امیر حزب اسلامی» له خولی ددوی په خپلو غږونو دشوروی اتحاد دکمونیست گوند دعمومی منشی او درئیسه هیات د صدرملگری میخائیل گرباچف د هغو پیشنهادونو په باره کی چی دملگرو ملتونو د عمومی اسامبلی په غونډو کی یی دافغانستان د شاوخوا حالاتود حل په باره کی دنړیوالی سولی سره د زیاتی مینی له امله په پوره سپیڅلتیا و ړاندی کړل وویل چی: «دحل یوازینی لاره دشوروی اتحاد دعسکرو وتل دی نه اوربند نو ځکه دښاغلی گرباچف داوربند پیشنهاد دمنلو وړ نه دی.»

زموږ ځوریدلو او امپریالیستی نا اعلام شوی جگړی ځپلیو خلکو په عملی توگه ولید له او د «ورو نو» رحم او عاطفه په ډیره ښه توگه ور معلوم شوه چی کله دژنیو د موافقه لیکونو دتطبیق له مخی (چی دافغانستان جمهوری دولت او شوروی اتحاد په پوره وفاداری تطبیق کړل) خپل سوله دوست هیواد ته د شوروی اتحاد دمحدودو قطعاتو له افغانستان نه په روا نیدلو پیل وکړ او ځینی سرحدی سیمی د همدغو موافقه لیکونو دمحتویاتو په اساس د سولی دسیمو په نامه پر پښود ل شوی نو دوی «ورونو» دافغانستان دجمهوری دولت او شوروی اتحاد له دغه انسانی او ژوند پالو نکی اقدام څخه د ځان په گټه څه راز استفاده وکړه. یوازی د کابل په ښار، غزنی، گردیز او جلال آباد یی له ځمکی نه ځمکی ته دومره

(۳ مخ)

جهنم جنگ

ص ۲

پوځی حالت

ننگرهار

وسله وال پوځ په هیواد کی دامنیت د تامین اودسولی د ټینگیدو په خاطر په تیرو څلیر ویشتو ساعتو کی د هیواد په یو شمیر ولایتو نو کی تصفیوی فعالیتو نه سرته رسولی دی.

لکه څنگه چی د ننگرهار ولایت په مربوطاتو کی د تصفیوی فعالیتو نو په نتیجه کی په لسگو نو تنه وسله وال افراطیون ځپل شوی او ژوبل شوی دریکتیف یوه دستگاه دوی دا شکی یو هاوان یو بی پس لگد توپ دوسا یطو او پرسونل نهه مینو نه او ددښمن پنځه پټ ځایو نه وران شوی اودتوپ او توغندی ویشتو نکی اوهاوان یو سلو یولس گولی د هیواد دوسله وال پوځ لاس ته ورغلی دی.

کندهار

دکندهار په ولایت کی

(۲مخ)

په نورو مخونو کی

د کیڼو دموکراتیکو گوندونو د سمون دشورا غونډه

(۲مخ)

گامهای عملی بخاطر صلح وخلع سلاح

بیانیه رفیق میخائیل گرباچف رهبر اتحاد شوروی در چهل و سومین اجلاس مجمع عمومی ملل متحد به خصوص پیشنهاد های وی برای حل مسأله افغانستان مورد علاقه و پشتیبانی همه جانبه هموطنان ما قرار گرفته است.

در این شماره توجه خوانندگان روز نامه ح.ا.ث را به مصاحبه محترم پوهاند شاه علی اکبر شهرستانی معاون ریاست سنای شورای ملی ج.ا معطوف میداریم.

سوال: اخیراً رهبر شوروی در ۴۳ مین اجلاس ملل متحد طی بیانیه خویش پیشنهاد های جدیدی را ازجمله در ارتباط به راه حل مناقشات منطقوی مطرح نمود. جای خاص را در این پیشنهاد ها مسایل مربوط به افغانستان احتوا مینماید. شما این پیشنهادها را چگونه ارزیابی مینمائید؟

جواب – طوری که میدانیم در دنیای امروز پیشرفتهای اعجاب انگیز تخنیك و علم همانسان که زمینه رفاه وآسوده گی بشر را فراهم کرده است، بهمان پیمانه اسباب درد سرو تشویش انسان را هم مهیا ساخته است. که یکی از آن ترقیات، ایجاد نیرو های رزمی است که استفاده از آن در امور نظامی خطر معدومیت نه تنها مدنیت انسان، بلکه تهلکه نابودی انسان را مهیا ساخته است که اندکترین سهو و اشتباه در آن در طرفةالعین جهان را بر هم میزند. اگر تشنج وبالاخره تصادمات افکار سیاسی واید یو لوژیك زیادشود اختلافات را تشدید میکند وکشیده گیها را زیاد میسازد. بنا بران کسانیکه از عقل سلیم کار میگیرند هیچگاه باایجاد تشدید کشیده گیها وتشنج ها زمینه تباهی انسان را آماده نمیکنند.

(ص ۲)

درخارج کشور

★ عربهای فلسطینی میخواهندتا با تمام همسایگان درصلح وصفا بسر برند.

★ زندانیان افریقای جنوبی که به جرم مخالفت با اپارتاید زندانی شده اند خواهان رهایی خود شدند.

★ غلام اسحق خان رئیس جمهور منتخب پاکستان حلف وفاداری یاد کرد.

◈ تفصیل خبر ها در صفحه سوم

دهیواد ویښ او ډیر لنیزی ځمکنی ارو نکی ځواکونه، د خپل تاریخی اوملی رسالت په پوهیدو سره شپه او ورځ دهیواد له مادی او معنوی شتمنیو څخه په میړانه دفاع کوی.

باید له هیواد پال شور اوزور نه په ډکه روحیه له سولې، همکارۍ توافق اوملی روغې جوړې څخه دفاع وکړو.

گامهای عملی بخاطر صلح و خلع سلاح

(بقیه صفحه اول)

محترم سر گیوویچ گر با چف صدر هیئات رئیسه شورای عالی ومنشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی بتاریخ ۱۷ ماه قوس در چهل و سومین اجلاس مجمع عمومی ملل متحد بیانیه تاریخی و پر محتوی ایراد کرد که در آن در باره استقرار امنیت و صلح در جهان وپاسداری از مدنیت چند هزار ساله بشریت - نکات بسیار جالب و پیشنهاد های انساندوستانه وجود داشت و مورد تائید اکثر بشر دوستان جهان قرار گرفت.

در بیانیه مذکور که در باره اوضاع افغانستان در آن اشاراتی شد در مورد تحقق توافقات ژنیو و اهمیت آن موافقتنامه ها و صدور تصویب و فیصله نامه مجمع عمومی ملل متحد در بارهٔ افغانستان وایجاد یك حکومت ائتلافی دارای پایه های وسیع توسط خود افغانها، آتش بس کامل و ختم عملیات تهاجمی وقطع کمك های نظامی به جوانب متحارب اشاره شد وبر تدویر کنفرانس بین‌المللی در مورد بی طرفی وغیر نظامی ساختن افغانستان والتیام زخمهای ناشی از جنگ واعزام عساکر داوطلب، از آتش بس وجلو گیری از جنگ تاکید بعمل آمد.

این پیشنهاد ها هر یك بصورت جداگانه برای کشور ما اهمیت حیاتی وانکار ناپذیر دارند. هرگاه از اول ماه ژانویه ۱۹۸۹ طبق پیشنهاد محترم گر باچف مقررات آتش بس عملی ورعایت گردد - هم وطنان ما از خورد تا بزرگ نفسی براحت خواهند کشید وفرصت خواهند یافت که در بارهٔ وضع سیاسی وطن شان بیندیشند وبه آرامی در باره انتخابات از دانه وتدویر لویه جرگه و غیره فکر کنند، اگر جنگ دوام یابد یقین است که هیچکس چه در داخل یا خارج افغانستان قدرت تفکر در بارهٔ وضع سیاسی کشور را نخواهد یافت وفقط درباره جنگ ومرگ اندیشه خواهند داشت.

حل منازعات منطقوی برای بر قراری صلح در جهان اهمیت خاص دارد، زیرا ادامه تشنجات منطقوی امکان ایجاد یك بحران بزرگ جهانی را فراهم ساخته میتوانند.

سوال: در پیشنهاد های پنج فقره یی مربوط به افغانستان بر عنصر جدید یعنی نقش قوای حافظ صلح ملل متحد به منظور کنترول وجلوگیری از بر خورد های مسلحانه تاکید به عمل آمده است. به نظر شما این قوا تا چه اندازه می توانند در تامین صلح نقش مؤثر ایفا نماید؟

جواب: اگر ملل متحد بتوانند که قوای کافی جهت نظارت از آتش بس وحفاظت صلح در افغانستان بفرستد کاری بسیار معقول خواهد بود. همه مردم ما حالا آرزو دارند که در کشور ما صلح بر قرار شود و سلامت و زندگانی شان به مخاطره نیفتد. استقرار صلح بهر وسیله و شیوه ئیکه میسر گردد پسندیدهٔ همه خاطر هاست. اگر ملل متحد یعنی این موسسه جهانی که در چند سال خدمات نمایانی در راه بر قراری صلح انجام داده است - عساکر خود راگسیل کند واز تکرار جنگ جلوگیری نماید، این یك خدمت فراموش ناشدنی نه تنها برای هموطنان ما بلکه برای بشریت خواهد بود. قوای مذکور خواهد توانست که در نقاط بسیار حساس نظامی مستقر شود که در آنها امکان بر خورد های مسلحانه موجود باشد، وحتمی نیست که تعداد بی شمار باشند و اگر عدد شان به اندازه هزار بالغ شود هم تاثیر خواهد داشت وقادر خواهند بود که از درگیری های عمده در مناطق مهم وشهر ها جلو گیری نمایند.

سوال: جمهوری افغانستان در روند مصالحه ملی همیشه برتامین تماس وادامه دیالوگ تاکید ورزیده است. آیا غیر از دیالوگ برای تامین صلح، راه حل دیگری میتواند منافع ملی را تامین نماید؟

جواب: یگانه راه جلوگیری از جنگ، مذاکره ومفاهمه می باشد. روند مصالحه ملی که از عرصه دو سال است در افغانستان درپیش گرفته شده است، یك مشی بسیار سالم وانسان دوستانه است، زیرا اگر جنگ دوام بیابد، هرروز بیش از پیش انسان های بی گناه کشته می شوند وهر قدر که مردم بیشتر بقتل آیند، چون هر مقتول در خانواده خود اعضای دیگر دارد که در صدد انتقام خون مقتول بر می آید ومیخواهد بهر قیمت وهر نحوی که باشد با نیست از دیگری خواه بحق یا ناحق انتقام بکشد. که اینچنین شیوهٔ انتقام جوئی را پیش گرفتن جز تباهی و استیصال خانواده ها ومعدوم کردن عده زیاد جوانان کار اگاه و کار آمده، ثمر ونتیجهٔ دیگر ندارد. مسا له مذاکره و مفاهمه و حل معضلات ازین راه معقول ومردم پسند بارها از جانب محترم دکتور نجیب الله رئیس‌جمهور افغانستان پیشنهاد گردیده است، وحتی این امر پسندیده در پیام های مجلس سنای شورای ملی افغانستان به هموطنان اپوزیسیون ما که در داخل و بیرون کشور اند ودر پیام به سر منشی ملل متحد داده شده واز آنان تقاضأ بعمل آمده است - تا اسلحه بر زمین گذارند و در هر جا وهر مقامیکه لازم می پندارند به مذاکره بنشینند و راه‌حل تشنجات در افغانستان را جستجو نمایند. بغیر از مذاکره و تفاهم هیچ راه دیگر برای حل اوضاع اطراف کشور ما مؤثر ومفید نیست. سو تفاهم واحتراز از مذاکره روز بروز کین و کدورت های بی جا را افزون می سازد و اسباب تباهی را در وطن ما فراهم میکند. جریانات در طول سالیان در از نشان داده است که معضلات به جز از راه مذاکره وگفتگوی رویاروی، از راه های مشاجره وجنگ حل شده نمیتوانند.

مصاحبه کننده: ا. پژوهش

د کینودموکراتیکو ګوندونو د سمون دشوراغونډه

دافغانستان دجمهوریت دکینو دموکراتیکو ګوندو نو داتحاد دسمون‌شوراغونډه پرون له غرمی وروسته دافغانستان دزیارکښانو دسازمان دمرکزی کمیټی دلومړی‌منشی‌حمد الله ګران په مشری جوړه شوه‌په غونډه کی دافغانستان دخلك دموکراتیك ګوند، دافغانستان دزیار کښانو دانقلابی سازمان، دافغانستان دزیار کښانو دسازمان درهبری یو شمیر غړو او ددغی شورا دکارډلی برخه اخستی وه.

په‌غونډه کی د هیواد دسیاسی اوپوځی حالت په باب هر اړخیزی خبری وشوی تینګار وشو چی د کین بلاك ګوندونه باید دافغانستان دجمهوریت دوسله وال پوځ دپیاوړتیا په خاطر زیاتی همکاری وکړی ور پسی له اجنډا سره سم په دی برخه کی خبری اتری وشوی او لازم تصمیمونه ونیول شول.

دافغانستان دکینو دموکراتیکو ګوند و نو داتحاددسمون دشوراغونډه دبشپړ پیوستون په فضا کی پای ته ورسیده.

باختر

دارمنستان له مصیبت ځپلو سره مرسته

دګذرګاه نساجی دفابریکی احساس لرونکی کارګران، کارمندان او منسوبین چی شمیر یی ۵۳۵ تنو ته رسیږی حاضر شول چی د شوروی اتحاد دارمنستان جمهوریت دوروستی زلزلی د مصیبت ځپلو سره دمرستی په مقصد خپل دیوی ورځی معاش اهداء کړی.

دجنګلك کارخانی: په هیواد کی دفلزی صنایعو لومړنی زړی

(د امری مخ پاتی)

له ٦٥ زیاته ده چی په تجدید او پراختیا سره به یی ظرفیت زیات پراخه شی. دغه فابریکه پنځه اساسی دستګاوی لکه دفلزو ساختمانی دستګاه، دفلزو میخانیکی دستګاه، دریخته ګری‌دستګاه، دموتر دترمیم دستګاه، د استهلاکی موادو دستګاه او پنځه مرستندویی دستګاوی لری.

دغی ستری فابریکی ته په زیاته مینه روانیږو وګورو چی په دی مؤسسه کی کار او تولید څنګه کیږی. دګذر ګاه سیمی ته په رسید لو سره دموسسی په انګړکی ستر ستاینونه زما پام ځانته اړوی چی موسسی ته دننوتلو په دروازه کی نصب اود موسسی کلکتیفی ژمنی پکی لیکل شویدی.

مؤسسی ته له ننوتلو وروسته دهغی له رئیس‌سره معرفی اود مؤسسی د کار او فعالیت په باره کی تری معلومات غواړم، داسی ځواب راکوی: دروان کال دلومړیو او ومیاشتو پلان دوه برخی لری په تولیدی برخه کی مزد ٤، ٢٤٨ میلیو نو افغانیو په ارزښت پلان در لود چی دزیات کار او فعالیت له کبله کار ګرانو وکړای شو چی د٦، ٢٥٦ میلیو نو افغانیو په ارزښت تو لید وکړی چی ٨١٢ میلیو نه افغانی له اټکل شوی پلان نه زیات تطبیق شویدی چی په سلوکی ٣٣ زیاتوالی ښیی.

دو یمه برخه چی د تولیداتو پلورل دی دروان کال په اوو لومړیو میاشتو کی تول تولید شوی شیان پلورل شوی چی په دی برخه کی هم داټکل شوی پلان په نسبت دکتنی وړ زیاتوالی لیدل کیږی دوړ اندی شوی پلان دتطبیق دزیاتی اجرا عامل په اړوند دستګاوو او څانګوکی د هغه میاشتنی، اونیز او ورځنی سیستماتیك کنترول دی.

په‌دی معنی که په یوه څانګه او یا یوه دستګاه کی دورځنی پلان تطبیق وځنډیږی دموسسی رهبری د ځنډ لری کولو له پاره سملاسی په کار پیل کوی تدابیری پلان یی طرحه او تر اجرا لاندی نیسی، برسیره په‌دی په دستګاوو کی اکوردسیستم موجود دی چی دغه سیستم له یوی خوا دتولید دزیاتوالی اود پلان دتطبیق سبب کیږی اوله بلی‌خوادکار ګرانو مادی بنسټ پیاوړی کوی.

دجنګلك دکارخانو تصدی له اساسی او مرستند ویو دستګاوو برسیره سمبال لابراتوارونه هم لری او باید ووایو اوس په دستګاه کی پنځه سوه ماشینونه نصب او فعالیت کوی چی دد غی موسسی تولیدی‌اقلام‌سوونو ته رسیږی. نو موړی زیاته کړه: دجنګلك دکارخانو تصدی له پیل څخه د شوروی اتحاد په اقتصادی او تخنیکی مرستو جوړ شویده چی د ثور له انقلاب وروسته هم دشوروی اتحاد په مرسته تر پراختیا لاندی ونیول شوه اودغی پراختیا دوی برخی درلودی چی لومړی برخه یی ددستګاه ریکاستر کشن اوداګر یګانت ترمیم دی او دویمه برخه یی دفلزاتو دویلی کولو ددستګاه پراختیا ده ددغی دستګاه په پراختیا په هیواد کی دکاماز، ماز اوزیل موټرو نو دانجنو نو او اګریګاتو نو اساسی ترمیم رفع شو یدی. دفابریکی له مسوول سره له مرکی وروسته دصنفی اتحادیی له رئیس سره‌دتصدی دستګاوو او شاپو نو ته ورځم، دموټر دترمیمولو اګر یګات دستګاه ته په ننوتلو لیدل کیږی چی کار ګران په ځانګړی مینه په کار بوخت دی، دماشینو نو آواز ونه دومره دیر دی چی دیوبل آواز په سختی سره او ریدل کیږی، له یوه کارګر سره چی ځان نور وزعلی را پیژ نی مرکه کوم ده وویل: ٢٦کاله کیږی چی په دی موسسه کی کارکوم دجنګلك په کار خانو کی‌دموټر داګر یګات په دستګاه کی،دکاماز او زیل موټر ونه ماشینونه تړو او ترمیمو و.

باید وویل شی زموږ په موسسه کی کو پراتیف او استهلاکی مغازه‌شته آمر ین راسره بنه چلند کوی. په تیره دصنفی اتحادیی له خوا زموږ ستونزی په خپل وخت حل کیږی. وروسته دفلزو جوړولو دبسته کاری دستګاه ته ورځم، په دی دستګاه کی هم کار ګران په کار ګری کالیو کی په ځانګړی نظم په کار بوخت دی له محمد رستم کارګر سره مرکه کوم ده دخپل کارپه باره کی څرګندونه کړه: په دی دستګاه کی زما کارد فلز جوړ ولو بسته کاری، داوبو دټانکرو نو، هنګر او د سرویس دبادی جوړول دی. زموږ کار او زیار داداری او صنفی اتحادیی له‌خوا ستایل کیږی، اوس زموږ په تصدی کی ترانسپورټی وسایل‌شته دی چی موږ کار ګران له کوره موسسی او له موسسی کورته لیږدوی. په موسسه کی‌دننه کوپرونی مغازه شته دی. زه په‌خپله دسواد زده کو لو. دکورسونو‌نه لاری‌دسواد خښتن شوی یم او په کلکتیف کی دممتاز بسته کار په توګه پیژندل شوی یم اودغه راز دموسسی دځانی دفاع د ډلی غړی هم یم. زموږ په فابریکه کی ملکی مدافعه او هم‌دانقلاب سپاهیان د فابریکی امنیت ساتی.

لکه چی لیدل کیږی په دی فابریکه کی فلزی فرمونه، پلونه، هنګرونه، دروازی، داوبو رسولو وسایل، کانالیزاسیون، بیلا بیلی‌ګراری اونور فلزی شیان تهیه اود تولیدی موسسو په واك کی ورکول کیږی. دغی فابریکی تراوسه دخلکو ددو ستی دوه مډالونه او دسره بیرغ نشان ترلاسه کړ یدی.

نوریه

دجنګلك فابریکه دجوړ یدوله وخته تر اوسه پوری دخپل تولیدی ظرفیت د زیاتوالی‌لپاره ځو ځو ځله پراخه شویده، عکس دنوو پراختیاوو یوه برخه ښیی.

عودت به وطن

۹۰۰ فامیل از هموطنان شامل ٤٤٠٠ نفر دیروز به وطن عودت نمودند.

در عکس عده یی از هموطنان که در این نزدیکی ها به وطن عودت نموده اند

عکاسی بابه خان

پیام تبریکیه

(بقیه صفحه اول)

میباشد، ما شاهد آنیم که روابط بین حزب‌دموکراتیك خلق افغانستان و حزب‌متحدهٔ کارگری پولند بر مبنای‌اندیشه های پیشرو عصر وطرز تفکر نوین سیاسی روز تا روز سیر صعودی را می پیماید.

ما پشتیبانی پیگیر وهمه جانبه حزب، دولت و مردم پولند را از مساعی صادقانه جمهوری افغانستان در جهت تحقق صادقانه مشی مصالحه ملی و موافقتنامه های ژنیو پیرامون افغانستان به دیدهٔ قدر نگریسته و بدان ارج فراوان قایلیم.

با استفاده از فرصت‌یکبار دیگر آرزومندی صمیمانه خویشرا بخاطر تحکیم، توسعه و تقویت هر چه بیشتر روابط رفیقانه موجود بین حزب دموکراتیك خلق افغانستان و حزب متحدهٔ کارگری پولند به نفع مردمان دو کشور وامر صلح و امنیت بین المللی ابراز میداریم

با درود های گرم رفیقانه
کمیته مرکزی‌حزب دموکراتیك خلق افغانستان
کابل
دسامبر ۱۹۸۸

دبنه‌نیت پیغام

دایتوپیا دخلکو دموکراتیك جمهوریت د جمهور رئیس جلالتمآب منګیستوهایلی ماریام په نامه دا. خ. د. ګ دمرکزی کمیټی دعمومی منشی اودافغانستان دجمهور رئیس ملګری نجیب الله پیغام وړمه ورځ دافغانستان د جمهوریت دبهرنیو چارود وزیرد مرستیال فاروق کار مند لخوا چی دافغانستان د جمهوریت دبنه نیت دهیأت په مشری دافریقایی هیوادو په سفر بوخت دی دهغه هیواد دجمهوررئیس مرستیال‌جلالتمآب فیسته دیستا ته وسپارل شو. په دغه کتنه کی‌دافغانی هیأت مشر دایتوپیا د جمهور رئیس مرستیال ته دملی روغی جوړی دتګلاری دکتو دژنیو دموافقه لیکو نو دتطبیق دڅرنګوالی او دپاکستان او دامریکا دمتحده ایالاتو دحکومتونو له سرغړونو څخه دپیداشویو ستونزو په باره کی معلومات ورکړل په مقابل کی دایتوپیا د جمهور رئیس مرستیال دافغانستان دجمهور رئیس د پیغام له امله دمننی څرګند ولو په ترڅ کی‌دافغانستان دجمهوریت دمشر تابه دسوله غوښتونکو پیشنهادونو په ارتباط‌دایتوپیا دخلکو اوحکومت ملاتړ څرګند کړ.

دهند دپښتون‌جرګی له مشرانو سره کتنه

دافغانستان‌دجمهوریت د رئیس مرستیال ښاغلی عبدالرحیم هاتف وړمه ورځ په بمبئی کی دافغانستان دجمهوریت په جنرال قونسلګری کی دبمبئی دبرخی دهند دپښتون جرګی له رئیس او دمشرتابه له غړو او‌ په بمبئی کی له یوشمیر میشته افغانانو سره دیوی غونډی په ترڅ کی خبری وکړی ښاغلی‌عبدالرحیم‌هاتف په دی غونډه کی‌دملی روغی جوړی‌دتګلاری دارزښتونو دافغانستان دجمهوریت‌دمشرتابه دنوښتونو اوددوامداری سولی تامین اووررو ژونکی جګړی دبندیدولپاره دا.خ.د.ګ دمرکزی کمیټی دعمومی منشی اودافغانستان دجمهور رئیس ملګری نجیب‌الله دپیشنهادونو په باره کی هراړخیزی خبری وکړی ددی غونډی په پای کی دبمبئی دښار دپښتون جرګی رئیس عبدا لکریم‌خان دملی روغی جوړی دتګلاری دتحقق او په افغانستان کی دسراسری سولی دتامین په برخه کی دملګری نجیب الله‌د وروستیو پیشنهادونو په ارتباط دپښتون جرګی په نمایندګی خپل ملاتړ اعلام کړ.

باختر

پوځی حالت

(دلومړی مخ پاتی)

اوسیدونکی وسله وال پوځ جزوتامو نو دهغه ولایت په مربوطاتو کی دګڼه مارو افراطیونو دغو ندیدو مرکزو نو باندی ځپونکی ګوزارونه وکړل چی په نتیجه کی په لسګونو تنه افراطی عناصر ځپل شوی اویو شمیرزیات مهمات اووسلی یی له منځه تللی دی دغه راز دپغمان او سروبی ولسوالیو او دپکتیا اوهرات ولایتونو په مربوطاتو کی‌په وسله والو افراطی ډلو باندی سخت ګوزارونه وشول.

باختر

جهنم جنگ

طرح داستانی

«عشق بسیار کوچك است، کسی را سودای عشق نیست دراینگونه زمانها مردان جهانی می سازند، جهانی رابه آتش می کشند، تو مرا میبوسی کشور را خون گرفته است، خون گرفته است».

(از قصیدهٔ جمجمه)

عملهٔ شفاخانه جسد نیمه جان زنی راکه سراپا با خون آلوده بود، به‌اتاق عملیات نقل دادند. زن، در بیهوشی عمیقی فرو رفته بود. دوکتوران باشتاب هرچه تمامتر دست وبازو بر زدند تاوی را که در آخرین روز های حمل قرار داشت، نجات دهند، ونه تنها اورا بلکه طفلی‌راکه باید چشمانش بروی دنیا باز میشد. عملیه جراحی زیاد دوام نکرد. پارچه های راکت قلب وصورت طفل را در میان زهدان مادر شگافته بود. درد قایقی دوسر نوشت، زیر نور افگن های اتاق‌عملیات مهر پایان خوردند.

* * *

اشعهٔ خورشید صبحگاهی از ورای کلکین‌خانه، در ودیوار را روشنایی می بخشید. مادر، لباس های دخترش را به تنش می کرد تا آماده‌رفتن به مکتب شود. دخترك آنروز پارچهٔ امتحانات را میگرفت. درسیمای کوچك او نشاط همه روزه نبود. نگاههای دختر غمگنانه به دستان مادرش که گیسوانش را بافیتهٔ‌سرخی می‌بست، خیره شده بود. سرانجام سکوت سردی که میان آنها بر قرار بود، باسوال دخترك شکست:

- مادر سالگره ام چه وقت است؟

- دو ماه بعد.

- بسیار وقت مانده؟

- نی بسیار وقت نمانده، چرا اینطور فکر می کنی؟

- هیچ مادر! می فهمی هم صنفی هایم کشته شدند و هرروز راکت ها ...

* * *

داکتر مریض را معاینه می کرد. مریض که در‌تشنج ونا آرامی به بستر بسرمیبرد. باتضرع می پرسید که آیا طفلش زنده ولادت خواهد شد یانه؟ داکتر به‌اواطمینان میداد، اما او هنوز قانع نبود. به‌چهار سوی نگریست، از درو دیوار انتظار کمك داشت ومیخواست لحظهٔ‌موعود هرچه زود‌تر فرا رسد تا نوزادی که بدنیا می آورد، چشم باز کند. بیچاره مادرکه وظیفهٔ معلمی داشت یك هفته پیش لاشه های سه طفلش را درسه تابوت کوچك بخاك سپرده بود، لاشه هایی که نمیدانست کدامش از کدامین کودك نامرداش هست.

* * *

یك هفته پیش به جبهه رفت ومادرش را تنهاگذاشت. اویگانه پسر ونان آور خانه بود. یك سال پیش برادر بزرگ اش جام شهادت نوشید وهمین دیروز جنازه اش را آوردند. صرف هژده سال داشت...

* * *

چهار سال سرباز بود. تمام این دوره را به فکر آنکه‌زنده بماند وبه شهر آرزو های خود قدم بگذارد، سپری‌کرد. از بوتهٔ بسیاری حوادث زنده گذشت. اما یکروز نامه یی از خانواده اش دریافت، نامه خبر میداد که پدرش مرتکب جرمی شده و زندانی گردیده است. سرباز تصمیم به فرار گرفت. یك روز داغ تابستان از پوسته یی که در بلندای کوهستان مرزی موقعیت داشت پایین شده وراه جنوب در پیش گرفت. چند گامی نبرداشته بود که صدایی او را به ایستادن وبر گشتن فراخواند. پابه دوش گذاشت وچند لحظه بعد دومرمی ازپشت، قلبش را سوراخ کرد...

* * *

محفل عروسی ادامه داشت. صدای ساز زنگ غم از دل مدعوین می شست بچه ها و دختران جوان که به گونه یی باعروس وداماد قرابت داشتند بارقص وپایکوبی روان خود ودیگران را نرم وگرم میکردند. گویی تلخی روزگار، دراین لحظات خوب جایش را برای سرور خالی کرده بود. گروه موزیك آهنگ های شاد سر داده بود ودر آنسوی خانه عروس وداماد زیر حریر سپیدی رو بروی آیینه، رسم آیینه مصحف را بجا می آوردند. واما، فریاد یك گلوله کور وبغد سکوتی که همه جارا فرا گرفت ... لحظاتی سپری شد و بعد زنده ماندههاازجا جنبیدند وبه اطراف خودچشم باز کردند: پارچه های گلو له سرو سینه عروس وداماد را شگافته بود. روزبعد آنها را نه به حجله بلکه با تابوت های سرد وسنگین به ضریح سرد آبایی شان بردند. وبدینگونه یك آغازنو درخون غرق شد.

* * *

پسرك در آغوش پدرش نشسته بود. پدر می گفت: «بچیم سرود گدی گك را بخوان»! وپسرك بازبان شکسته ونوبه حرف آمده می خواند:

«یکدانه گدی دارم،
چشمك هایش وامیشه
می خوانه
می رقصه
تاکه ما در جان خوش باشه
تاکه با با جان باما ...»

سرود را پسرك تکمیل نکرده بود که گرمبی سنگین صدای کودکانه اش را جاودانه خاموش کرد. وقتی اعضای خانواده به حویلی آمدند تا احوال پسر و پدر را جویا شوند، هردو در آغوش هم جان سپرده بودند.

* * *

از پاپوش های طلبگاران طوریکه می گویند «پوست سر» ساخته شده بود. چندین ماه مادر وخاله و عمهٔ پسری راه خانه دختر را در پیش گرفته بودند، اما خانواده دختر به‌این و صلت موافقه نکرد. روز ها وماهها و سالی گذشت وسرانجام شبی‌پسرکه دیگر مرد مسلحی به شمار می رفت وعشق آتشین اشرا ازدل نکشیده بود به سوی منزل دختر که حالا محصل ممتاز یکی از فاکولته هابود، شتافت. ومستقیماً به اتاق نشیمن‌رفت، جاییکه تمام اعضای خانواده: پدر، مادر، دختر دو خواهر ویك برادر ش مشغول صرف طعام شب بودند.

در جریان چند لحظه یی آنکه سخنانی رد وبدل شود، گلوله های ماشیندار به زنده‌گی همه جز یکی که تصادفاً زخم برداشته و زنده ماند، پایان داد...

* * *

خبرنگار از او پرسید: «چه آرزو می کنی؟» پاسخاش این بود: «فقط میخواهم دم تبرم‌کند نباشد.»

بسیاری ها این فیلم را دیدند. یك ژورنالیست از اعدام های صحرایی گزارش میداد، اعدام به وسیله تبر. مردیکه طی چند ین سال چند هزار گردن بریده بود، با خونسردی میگفت: من حکم قاضی‌را اجرا می کنم و حکم همیشه دو کلمه را در بر داشت: اعدامش کنید!

* * *

وبدینگونه شهر ها، کوهها، وادی ها، جنگل ها، راهها وبیراهه ها وبالاخر مردم در جهنم جنگ می سوختند. سایهٔ مرگ دیوانه وار بدنبال هر یکی بود: با دفاع وبیدفاع وجنگ رحم نمی‌کرد. پرنده هاکوچ کردند، ماهی ها، گوشت آدمیزادمی خوردند، بلست، بلست این سر زمین فقط آتشرا می‌شناخت. زمین‌ترك بر میداشت و زمان می لرزید. پدران پسران رابه خاك می سپردند در وازه های بسیاری از مدرسه ها ومکتب ها بسته شد. هزاران انسان را راهی جز سوختن و ساختن نبود. برادر، برادر می کشت، خون از چشمان هر یکی فواره‌میزد، نفرت، خشم وانتقام از هر سویی زبانه می کشید. اینهمه برای چی؟ و شاعری در پاسخ گفت: به خاطر تفنگ! ما هیچگاهی او را تقدیس نمی کنیم! تفنگ! این بهشت‌مارا به دوزخ آتشین مبدل کرد و صدای مرگ آورده.

باید تفنگ ها را بر داشت، آیا بجز این راهی برای وفاق باقی است؟

نوشته: ظ طنین

اخبار خارجی، واقعیت ها، حوادث

تقاضای حل فوری منازعهٔ شرق میانه

یاسر عرفات رئیس سازمان آزاد یبخش فلسطین پریروز در اجلاس مجمع عمومی ملل متحد در ژنیو سخنرانی نمود.

وی ضرورت به حل فوری منازعه شرق میانه را خاطر نشان ساخته تاکید ورزید، عربهای فلسطین میخواهند تا با تمام همسایگان در صلح و صفا بسر برند.

عرفات گفت: مردم ما که خواهان حاکمیت، آزادی و صلح برای خود وامنیت سر زمین شان میباشند عین چیز را برای تمام کشور ها وجناح های درگیر در بحران عرب، اسرائیل آرزو دارند. رهبر فلسطین پلانی را برای حل پرابلم فلسطین ارایه نمودکه حاوی آماده گی های فوری جهت تدویر یك کنفرانس بین المللی برای تامین صلح در شرق میانه و همچنان تمرکز نیرو های حفظ صلح ملل متحد در قلمرو های عربی تحت اشغال اسرائیل بخاطر نظارت از خروج عساکر اسرائیلی از مناطق مذکور میباشد.

طبق یك خبر دیگر

یاسر عرفات رئیس سازمان آزادیبخش فلسطین که جهت اشتراك در اجلاس سه روزه مجمع عمومی سازمان مللمتحد بخاطر بحث روی مساله فلسطین، پریروز وارد ژنیو گردیده با هاویر پرینز دیکویار سرمنشی سازمان ملل متحد ملاقات نمود.

وی همچنان با نمایندهگان کشور های عربی یك سلسله مذاکراتی انجام داد.

تصمیم مجلس سنای فلپین

مجلس سنای فلپین لایحهٔ را جهت ایجاد یك کمیسیون برای مطالعه استفاده بعدیاز پایگاه های نظامی ایالاتمتحده امریکا در فلیپین بدنبال ختم میعاد موافقتنامه دوجانبه پیرامون پایگاه ها و خروج عساکر امریکایی از فلپین به تصویب رسانید.

لایحه مذکور در سومین و آخرین بحث مجلس سنای کنگرهٔ فلپین به اتفاق ارا تصویب گردید.

کمیسیون یادشده شامل پنج عضو کابینه و نمایندهگان هردو مجلس کنگره فلپین خواهد بود.

آنها پیرامون امکانات استفاده از قلمرو وتاسیسات نهای پایگاه های نظامی امریکا در فلپین جهت انکشاف اقتصاد ملی آنکشور گزارش جامعی را آماده و قبل از ۱۶ جون، ۱۹۹۰ به کورازون اکینو رئیس جمهور فلپین ارایه خواهند کرد.

دپولنډ دمتحدکارګری ګونددمرکزی کمیټې لومړی منشی ملګری ویچیچ یا روز لسکی دهیواد پالی بیارغو نیدغورځنګ له مشر او نامتو لیکوال دوبرا ژینسکی سره دوار سا په یوه هوایی ډګر کې.

دبریالیتوب په لوری

د پولینډ دکارګری متحد ګوند دجوړید و دخلویښتمی کالیزی په ویاړ

دپولینډ کار ګری متحد ګوند چی دهیواد په ټولنیز ـ سیاسی ـ اقتصادی ژوندانه کی رهبری کوونکی نقش په غاړه لری، نن د خپل تاسیس څلویښتمه کالیزه په داسی شرایطو کی لمانځی چی دکورنی او بهرنی سیاست په برخه کی یی زیات بریالیتوبونه په برخه شو یدی دپولینډ کارګری متحد ګوند چی اوس دبین المللی کمونستی او کار ګری غورځنګ یوه برخه ګڼل کیږی، د۱۹۴۸ کال ددسمبر په ۱۵د هغه هیواد له سوسیالیستی ګوند سره دپولینډ، کار ګری ګوند دیوځای کیدو په نتیجه کی دمارکسیزم ـ لینیزم دا صولو په بنسټ جوړ شو هغه ایډیالوژیکه اعلامیه چی دګوند په لومړی کنګره کی تصویب شوه، دګوند مرامی پروګرام یعنی دسو سیالیستی ټولنی ودانول ګڼل کیږی.

دهتیلری فاشیستانو پرضد دګوند تر مشر تابه لاندی دپولینډ دخلکو دمبارزو پراوونه دهغه هیواددخلکو په کارګری غورځنګ کی ستره ودیعه ګڼل کیږی.

د۱۹۴۵ کال دجنوری ۱۷ نیټه چی په پولینډ کی دجګړی اوهتیلری اشغال وخت پای ته ورسید، لومړی دپولینډ کارګر او سوسیالیست ګوند ونه اوورپسی دپولینډ کار ګری متحد ګوند دهیواد په بیا ودانولو پیل وکړ اویو لړ ژور ټولنیز ـ اقتصادی بدلونونه چی دسوسیالیستی ټولنی دودانو لواساسات یی جوړول، ترسره کړل. دپولینډ خلکو له ګوند څخه په الهام اخیستلو دملی اقتصاد له پړره په سربښندنی سره هر اړخیزی مرستی وکړی او هیواد یی دپراختیا او ترقی په لویه لاره رووان کړ. دپولینډ کارګری متحد ګوند لسمه کنګره چی د ۱۹۸۴ کال دجون په میاشت کی په وارسا کی جوړه شوه دګوند اوخلکو په ژوندانه کی ارزښتنا که پیښه ده. څکه کنګری په اساسنامی کی نوی پروګرامونه او بدلونونه اود۱۹۸۶ـ ۱۹۹۰ کلونو له پاره تر۲۰۰۰ کاله پوری داقتصادی ـ ټولنیزی ودی پلان تصویب کړ. دپولینډ دکارګری متحد ګوند پوهمشر تابه په اقتصادی، اجتماعی اوسیاسی بیلا بیلو برخو کی زیات بریالیتو بونه تر لاسه کړ یدی. لکه چی دپولینډ دکار ګری متحد ګوند دمرکزی کمیټې وروستی پلینوم د«دموکراتیزه کولو اصلاحات اوملی توافق» تر عنوان لاندی د۱۹۸۸ کال داګست په میاشت کی په وارسا کی جوړشو. پلینوم یوځل بیا دسو سیالیستی بیا رغاونی دپروسی، داقتصادی ـ سیاسی اصلاحاتو او دټولنیز ژوندانه د بیلا بیلو برخو دموکراتیزه کولو او په هیواد کی دملی توافق دټکلاری دتحقق په څرګند ضرورت ټینګار کړیدی.

وروستی پلینوم دمخکنیو ویل شوو مراتبو په تائید سره، ددی غوښتنه کړی ده چی ټول ځواکونه دی داړتیا وړ لومړنیو موادو دتأمین، دبیو دلوړتیا دمخنیوی او دخلکو دژوندانه دحالت دښه کیدو لپاره یو موټی شی. دګوند مرکزی کمیټې د۱۹۸۹ ـ ۱۹۹۰ کلونو لپاره دملی اقتصاد دپیاوړ تیادبرنا مې دتدوین غوښتنه هم کړیده.

دپولینډ کار ګری متحده ګوند چیتراوسه یی ۱۰ کنګری جوړی شوی دی، دمار کسیستی تیوری دپیژندلو او دګوند دغړو په هراړخیزه مرسته، دګوند او خلکو ترمنځ یی باور ترلاسه کړی او دسوسیالیستی ټولنیاودریښتینی دیموکراسی درامنځته کولو لپاره یی دآزادی، بشپړ تیا اوپرمختګ په لاره کی ګام اوچت کړی دی.

دپولینډ کارګری متحده ګوند دهیواد په سیاسی لوړو کیددیمو کراتیکو بدلونو نو دبهیر په دوام، دمدنی آزادیو دپراختیا او دقانونیت په ټینګښت کی یی خپله اراده منعکسه کړی ده. همدا رنګه زیار باسی چی له ملی متحدو ډلو او دیموکرا تو عناصرو له هغوڅخه دکاتولیکانو اومسیحیو نو له اتحادیی سره ائتلاف پیاوړی کړی.

دپولیند کار ګری متحده ګوند. دوروستی پلینوم دتصمیمونو دپلی کولو او داقتصادی ریفورم ددویم پړاو چټك تحقق په مقصد پراخه اومشخص اقدامونه پیل کړی دی، چی بی له شکه به دپولینډ دټولنی په راتلونکی پرمختیا او بشپړ تیا کیمهم رول ولوبوی.

ګوند له څنګه چی دنړی له بیلا بیلو متر قی اومخکښو ګوندونو سره دوستانه اړیکی لری، دپولینډ خلك هم دکارګری متحده ګوند تر پوهی رهبری لاندی، د ټولنیزی سولی په خاطر دنړی له نورو خلکو سره په پرله پسی ډول خپلو مبارزو ته دوام ورکوی او هیواد یی په اروپا کی دسولی دټینګی کلاپه توګه مهمرولونو بولی او لوبوی یی. دافغانستان جمهوریت او پولینډ دګوندونو اوحکومتونو ترمنځ مناسبات چیدپرولتری انترناسیو نالیزم، له سولی څخه ددفاعاو دامپریالیزم پرخلاف دګډی مبارزی داصل پر بنسټ ټینګ دی، په ویاړلی توګه لازیاته پراختیا مومی او ورځ په ورځ نوی محتوا پیدا کوی.

دبین المللی مسایلو څانګه

درچند سطر

در آتش سوزی که اخیراً در شهر مکسیکو بوقوع پیوست (۵۲) نفر بشمول (۱۴) طفل هلاك ویکصد نفر دیگر مجروح گردیده اند.

طبق گزارشات رسیده از شهر مکسیکو این آتش ـ سوزی در اثر انفجار در یکی از دوکان های شهر مذکور صورت گرفته است.

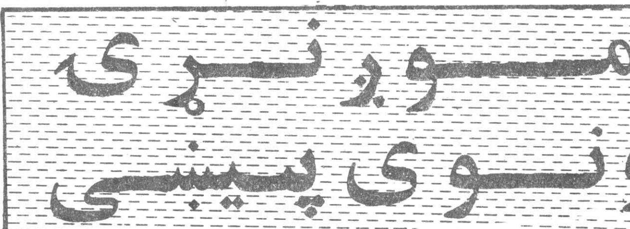
* * *

۱۰۸ تن از زندانیانزندان دیپکلوف در افریقای جنوبی پیامی را عنوانی پیتر بوتا زمامدار آنکشور ارسال داشته خواستار رهایی تمام زندانیان سیاسی شدند که صرف بخاطر مخالفت بااپارتاید بازداشت گردیده اند.

آنها طی این پیام که در جوهانسبورگ بنشر رسید ابراز داشتند که بدون محاکمه و تحقیق زندانی شده اند.

طبق احصائیه کمیته حقوق بشر در افریقایجنوبی تعداد زندانیان سیاسی درآن سر زمین به یکهزار و پنجصد نفر میرسد. که بدون تحقیق ومحاکمه درزندان بسرمیبرند.

باختر

واشنګټن

دنږدی ختیځ مسالی دسوله ییز حل لپاره د فلسطین د آزادی بښونکی سازمان د رهبر یاسر عرفات پیشنهاد د امریکا دمتحده ایالتو نو او اسرائیلو په واسطه رد شو.

پاریس

داردن پادشاه ملك حسین د فرانسی له جمهور رئیس فرانسوا میتران سره دکتنی په ترڅ کی وویل: باور لرو چی دفلسطین او اسرائیلو ترمنځ اختلافونه به ژر حل شی. داردن او فرانسی هیوادو نه د نږدې ختیځ مسالی د حل لپاره دسوله ییز بین المللی کنفرانس غوښتنو نکی دی.

برازیل

دانګولا، کیوبا، جنوبی افریقا دنمایندهګی هیأتونو دامریکا متحده ایالتو نو په منځګړیتوب دافریقا دجنوب لویدیځ مسألی د حل او فصل په باب د برازیل په مرکز کی یو تړون لاسلیك کړ.

دملتونو دسازمان دامنیت شورا د ۴۳۵ پریکړه لیك پر بنسټ، دغه سند داپریل لومړی ورځ له استعمار څخه دنامیبیا چی د جنوبی افریقا تر اشغال لاندی ده د خلاصیدو دپیل دنیټې په عنوان ټاکلی، له انګولا څخه دکیوبا یی قطعاتو ستنیدل باید دراتلونکی میاشتی تر اووه ویشتمی نیټې پوری بشپړ شی.

دبرازیل تړون، دافریقاد جنوب لویدیځ په خبر و کی دګډون کوونکو ترمنځ دتړون دوروستی لاسلیك لپاره چی په نیویارك کی به وی لاره برانیزی.

ددغه تړون د لاسلیك کولو نیټه لاتر اوسه معلومه نده.

دبین المللی مسایلو څانګه

مراسم حلف وفاداری

غلام اسحاق خان پریروزطی مراسمی بحیث هفتمین رئیس جمهور پاکستان برای یك دوره پنجساله حلف وفاداری یاد کرد.

وی در انتخابات ریاست جمهوری که روزقبل درآنکشور تدویر یافتهفتاد وهشتدرصد مجموع آراء را بدست آورد.

غلام اسحاق خان هفتادوسه ساله دومین رئیس جمهور کشور بعدازچودری فضلالهی میباشد که به اساس انتخابات دموکراتیك برگزیدهمیشود.

در مراسم حلف وفاداری غلام اسحاق خان گورنر های ایالتی، صدراعظم های ایالتی قوماندانان نیرو های مسلح پاکستان، رئیس پارلمان مامورین عالیرتبه ملکی و سران نمایندهگی های دیپلوماتیك مقیم اسلام آباد حضور داشتند.

ملتوی ساختن قروض

ویکتور ولسکی عضو اکادمی علوم اتحاد شوروی ومدیر انستیتوت امریکای لاتین در آن اکادمی گفت: ابتکار اتحاد شوروی مبنی برملتوی ساختن بازپرداخت قروض خارجی تاصد سال در شماری از موارد صرف نظراز آنها بخاطر یکه از طرف یك کشور قرض دهنده صورت میگیرد از اهمیت بخصوص برخوردار است.

وی گفت: قروض بزرگ خارجی کشور های جهان سوم مانع عمده در راه انکشاف آنهاست کشور های امریکای لاتین مجموعاً (۴۳۰) ملیارد دالر مقروض اند و فقر و بیکاری این منطقه راشدیداً صدمه زده است.

اینکشور ها بجایآنکه منابع شان را برای انکشاف اجتماعی و اقتصادی تخصیص دهند مجبور اند ده ها ملیارد دالر به کشور های غربی قرض دهنده بپردازند.

ادامهٔ همکاری و همدردی بامصیبت زدهگان ارمنستان

مواصلت پیامهای تسلیت عنوانی رهبری شوروی و مساعدت ها به مردم آسیب رسیدهٔ جمهوری ارمنستان بخاطر حادثه ناگوار طبیعی از نقاط مختلف جهان به اینکشور ادامه دارد.

معاون وزارت امور خارجه اتحاد شوروی ضمن قدردانی اتحاد شوروی از کمکهای حکومات، سازمانهای اجتماعی واشخاص انفرادی و همچنان مردم اینکشور به قربانیان زلزله در ارمنستان طیکنفرانس مطبوعاتی اظهار داشت، مناطق آسیبدیده در ارمنستان از ۴۶ کشور اروپا، افریقا، شرق نزدیك، میانه ودورکمك های اولیه دریافت میکنند.

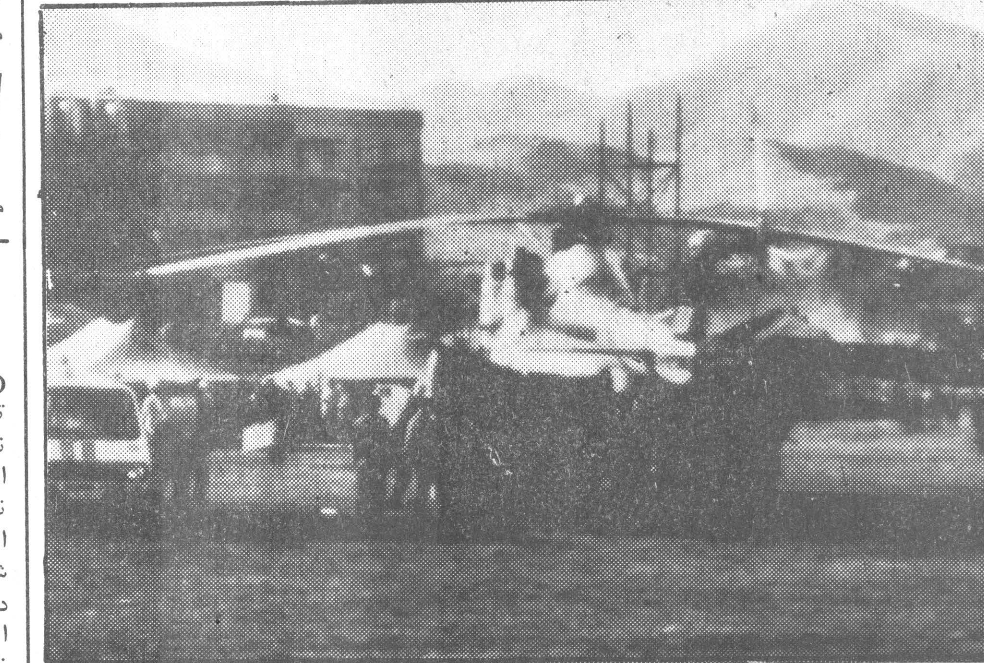
وی افزود اکنون در مناطق آسیب دیدهٔ ارمنستان ۹۲۳ نفر عملهٔ نجات از کشورهای مختلف مصروف فعالیت بوده وبه تعداد ۳۸ طیاره از ۲۳ کشور جهان حامل لوازم ووسایل خاص برای مردم ارمنستان به اینکشور مواصلت ورزیده وسلسله آن ادامه دارد. همچنان جلسه اضطراری درکاخ ملل واقع ژنیو دایر گردید تا بخاطر انسجام این کمك ها باکشور های مختلف تبادل نظر نماید.

در فراخوان شورای جهانی صلح آمده است که این سازمان بخاطر ارسال ادویه از هلسنکی به ارمنستان به اقدامات لازم دست زده است.

احزاب کمونیست اتریش و ایتالیا، شورای جهانی صلح، فریده براون رئیس فدراسیون بین المللی دموکراتیك زنان، برونیسون دی دی کفیل سکرتر جنرال سازمان وحدت افریقا، کورازون اکینو رئیس جمهور فلپین، میر حسین موسوی صدر اعظم ایران، نماینده گان پارلمان ایران والویس موك معاون صدر اعظم ووزیر خارجه اتریش دررابطه با این آفت طبیعی که مردم اتحاد شوروی را متأثرساخته است ابرازهمدردی وهمبستگی نموده اند.

رونالد ریگن رئیس جمهور امریکا در مصاحبهٔ با تلویزیون (ان. بی. سی) اظهارداشت، ادارهٔ اینکشور بیوسته غرض رفع نیاز مندی های مناطق آسیب دیده ارمنستان با جانب اتحاد شوروی در تماس میباشد. پوهنتون های ایالات متحده امریکا واکادمی علوم اتحاد شوروی موافقتنامهٔ ـ همکاری را بخاطر پژوهش های مشترك در عرصه های مطالعات علمی در بحر وخشکه بخصوص در رابطه با جیو فزیك زلزله شناسی، پیشبینی از بروز آتش فشان ها و امواج بحر به امضأ رسانیده اند.

رئیس پارلمان اروپا ضمن پیامی عنوانی میخائیل گرباچف رهبر شوروی ومردم اینکشور در رابطه با این فاجعه طبیعی ابراز همدردی عمیق نموده است. در پیام تذکر رفته است که جامعه اقتصادی اروپا حاضر است تابه هر گونه تقاضای کمك به قربانیان این حادثه المناك طبیعی لبیك گوید.

ترازیدی غم انگیز ناشی از زلزله ارمنستان اتحاد شوروی قلب همه جهانیان راتکان داد، ارسال کمکها واظهار همدردی ها باتمامقوت باخلق ارمنستان ادامه دارد، عکس تخلیه وانتقال مواد کمکی را ازمیدا نهای هوایی به مناطق مصیبت زده نشان میدهد.

از کشور های سوسیالیستی

هاوانا

کلکتیفی از دانشمندان کوبا اطلس جدیدی را آماده چاپ نموده اند. مجموعهٔ جدید، که بیشتر از ۲۰۰ صفحه دارد، حاوی تازه ترین معلومات علمی، فزیکی جغرافیائی، اجتماعی، اقتصادی و تاریخی در بارهٔ جزیره آزادی و در مجموع جزیره کارابین میباشد. این اطلس دارای غنی ترین وزیبا ترین نقشه های جغرافیائی عکس ها و تصاویر رنگه است. در آماده ساختن این اطلسزیبا متخصصین اتحاد شوروی چکوسلواکیا، آلمان دموکراتیك، اسپانیا و مکسیکو سهم گرفته اند: البوم متذکره اول فبروری ۱۹۸۹ یعنی در تجلیل جشن سی مین سالگرد پیروزی انقلاب کوبا از چاپ بر آمده و به دسترس علاقهمندان آن قرار خواهد گرفت.

اتحادشوروی

در شهر نوریلسك شفاخانه ئی مجهز با پیشرفته ترین وسایل علم و تخنیك توسط کلکتیف «پوت کلیوچ» یوگوسلاویا اعمار میگردد. که قرار داد تماس و همکاری ها میان اتحادیه (تخنیکیوا ـ کسپورت) اتحاد شوروی واتحادیه «مونتر» یوگوسلاویا چندی قبل درمسکو به امضأ رسیدهاست. (تخنیکیو اکسپورت) کهازجمله سابقه دارترین مراکز تجارت خارجی اتحاد شوروی است که به همکاری کمپنی های خارجی تاسیسات صحی را در قلمرو اتحاد شورویاعمار نمودهاست. بطور مثال به تعداددوازدهمرکز جراحی چشم که باید از طریق همین نوع همکاری ها ایجاد گردد، پنج مرکز آن همین اکنون فعالیت دارد. همچنان در کشور هایمختلف به تعداد ۴۶ شفاخانه ۱۵۰ مهمانخانه، و نیز کمپلکس های توریستی درشهر سوچی به همکاری اتحادیه «مونتر» یوگوسلاویا اعمار گردیده است.

صوفیه

در بلغاریا برنامه دولتی پیرامون ارتقای سطح زندگی مردم تدوین گردیده است.

ضمن این برنامه در نظر گرفته شده تا مقدار مصرف برای هر فرد از افراد جامعه: گوشت و مواد گوشتی ۷۶ر۵ کیلو گرام، ماهی و سایر خوراکه های تهیه شدهاز ماهی ۱ر۱۰، شیر ۲۳۳لیتر، تخم ۲۶۵ دانه، سبز یجات ۱۲۸ کیلو گرام باشد باید گفت تحقق برنامه فوق به وضع پروسه تجارت بستهگی دارد. به همین دلیل پیرامون وضع تجارتدر کشور اقداماتی در نظر گرفته شده تا مغازه ها، رستورانت ها، گدامها بتوانند تمام مواد مورد ضرورت را آزادانه خرید و فروش نمایند.

دست مزد در چنین شرایط نه به شکل معاش ماهوار، بلکه طور اجاره است. هدف ازین اقدام ارتقای سطح زندهگی اهالی و تأمین احتیاجات عمده.و روز مره مردم ازلحاظ مواد خوراکه و سایر اشیای مورد ضرورت میباشد.

«شعبه مسایل بین المللی»

افراطیون لهسولی څخه ویریږی

(دلومړی مخ پاتی)

توغندی وورول چیانسانیت ورته حیران پاتی کیږی او په دغه وسیله د ماشومانو، ښځو او سپین ږیرودمړو او دړنګ شویو کورونو په شمیر سړ یتوب شرمیږی. دوی غواړی چی بیا هم له دغه انسانی او سوله خوښوونکی پیشنهاد څخه چی دافغانستان د جمهوری دولت له سوله ییزو پیشنهادو نوسره پوره مطابقت لری ناوړه استفاده وکړی او په ښارونو، کلیو او بانډوکی د وینو سیلاوونه وبهوی اود«غنیمت» په مالونو یی مزی اوچړ چی وکړی.

دغه راز دواشنګټن په کوڅو کی یو بل سر ګردانه او لالهانده د«تاریخ» ډاکټر دغه انسانی پیشنهاد و نه تشبلیغات وبلل، حال داچی دغه پیشنهاد و نه دملی روغی جوړی له هغی انسانی تګلاری له سیاست سره پوره سمون لری چی دتاریخ دغه ډاکتر یی دځرخی پله له زندان څخه خلاص کړ خو په ځای ددی چی دد غیانسانی تګلاری در ناوی وکړی او خلك یی منلو ته راوبولی په پوره بی شرمی یی «تش تبلیغات» بولیاو غواړیچی په دغه توګه افغان بیا همد «افغان» له لاسه ومری او افغانستان په کنډرونو واوړی.

له سو لیسره دافراطیونومخالفت یوشی په ډاګه ښیی هغه داچی دوی له سولیڅخه ویره لری.

اتحادشوروی جانبدار صلح و خلع سلاح

گاریت جان ایوانس وزیر امور خارجه استرالیا اخیراً در کانبیرا اظهارداشت حکومت استرالیا تصمیم اخیر شوروی را پیرامون کاهش درتسلیحات عادی عالی ارزیابی نمود.

وی طی یك مصاحبه یی تلویزیونی بیانات میخائیل گرباچف را در اسامبله عمومی ملل متحد مفیدخواند. ایوانس اضافه نمود روشن است که این اقدام فضای صلح آمیز را در جهان ایجاد خواهد کرد

پیک هنر

قهر بی لگام

تب و تاب نهان ار منستان‌جهید
از خاك ماتم خیز و جوشان
ز قهر بی لگام ایـن طبیعت
کنون شهر ودیاری گشته ویران
هزاران کودك ومردوزن پیر
به خاك وخون فتاده‌سردو بیجان
یکی را دست وپا وسر شکسته
نشسته سوگ‌وار وسخت‌حیران
دیگر گم کرده است‌فرزنددلبند
گهی مکتب رودگه کودکستان
هزاران کودك گم گشته مـادر
بود با چشم خون آلود وگریان
مگر دردی بزرگ ارمنـی را
کند همبسته‌گی خلق درمـان
رسد ازمردم‌شورا بـر ایـش
زشرق دور ،تا شهر « اریوان»
طنین جنبش همبسته گی هـا
خروش خون گرم قلـب انسان
شود تقسیم این ماتم به دنیـا
میان خلق روس و خلق افغان
اگر خونی ندارم تا به بخشـم
سر و جانم‌به « ارمن »بادقربان

دستگیر «پنجشیری »

کابل ۲۳ قـوس ۱۳۶۷

هنر مل در کار آفرینـش هنر ی خود تمایل خاصـی به‌زنده گی ساده وبـی آلایش رو ستایی مـردم کشور خود داشته وتا توانسته است در ین زمینه تابلـو های زیبا یی را آفر یــده‌است که عکس این تا بلـو شا هد گفته های ما ســت .

هنر مندی کـه با هنرش عشق میورزد

اینبار از آفر ینشگـر ی صحبت میکنیم که هم در هنر ظریف نقاشی وهم در امـور دیکو ریشن بر نامه هـا ی گونـا گو ن تلـو یز یو ن مهارت خاص دارد و هـم شاهد چند پارچه مو سیقـی دل پذیر او در ارشیف نشراتی رادیو و تلویز یون بود یم . این هنر مند که با هنـر ش آمیخته و با آن عشق می ورزد نبی الله هنر مل است کـه گفت و شنو دی دار یم با او که در اینجا تقدیم می شود .

سوال : درچه رشته یـی آمو زش دیده اید ؟

جوا ب : در سـال ۱۳۴۳ از رشتهٔ آرت لیسه صنا یـع فارغ گرد یده ام ، در لیسـه صنا یع رشته اسا سی ام نقاـ شی بود اما نظر به علاقمند ی برای مدت سه سال هنـر مو سیقی ، مجسمه ســاز ی ، کار تون و دیزا ین را درهمین لیسه آموختم و پیو سته کار و مطا لعات خو یش را در یـن بخش ها ادامه دادم . در سال ۱۳۵۶ جهت تحصیلا ت بیشتر در رشته طرح و دیزا یـن و دیکو ریشن تلویز یــون ، سینما و تیاتر به کشور ایران اعزام گرد یدم در پهلــو ی هنر نقا شی از آغاز تا سیس تلویز یون تا کنون طـرح دیزا ین و دیکور تمام برنا مه ها ی تلویز یون برنا مه ها ی تیا تر و فلم هـای سینما یـی ، کار تون و آرا یش پشتـی مجلات کشور را به عهده دارم.

سوال : ازتعداد آثار نقاشی شما و نما یشگا های آثـار هنری تا ن چه گفتنی هـا ی دارید ؟

جواب : بیشتر از هـزار تا بلو نقا شی نموده ام ، کـه در داخل کشور چند ین بار از جانب اتحاد یه هنر منـدا ن ، وزارت اطلا عات و کلتـور و سا یر مرا کز کلتور ی وفرـ هنگی کشور بنما یش گذاشته شده است .

در سال ۱۳۵۶ یك قسمت تا بلو هایم در کشور ایـرا ن نما یشگاه دیگر آثارم در شهر های مسکو و دوشنبه اتحـاد شورو ی و شهر بر لین وسایر شهر های المان بنما یـش گذاشته شده اســت

سوال : چه رنگها یـی را بیشتر بکار میگیر ید ؟

جواب : من ابتدا از پنسل واسکیچ وپرداز شروع نموده‌ام وموضوع کارمن طبیعت بود ، نه مو ضوع کار ، بلکه حتـی استا دم طبیعت بود ، زیـرا سخاو تمندا نه زیبا یی هـا و رنگها ی خود را به مـن عر ضه میکرد .

در رنگها بیشتر از رنـگ آبی بخا طر ناز کی هـا و بعضی خصو صیا ت از نظـر تر کیب رنگها و شفا فیت آن استفاده می نما یم

سوال : دیکو ریشن هـا ی نما یشهای تلویز یو نـي را چگو نه یافته اید ، زیـاد یکنوا خت نیست ؟

جواب : اینکه کار هـای ما یکنوا خت شده همه آنهـا ناشی از عدم امکا نات لازم و سا مان الات و مواد ضـرور ت دیکو ریشن و فر صت منا سب و کمبود پر سونل فنـی در شعبه آرت و گرا فیك تلو یزـ یون می باشد .

در حا لیکه دیکو ریشـن تلو یز یون های کشور هـا ی جهان بیشتر الکترو نیکـی و کمپیو تری است که نمو نـه آنرا در برنا مه آهنگهـا ی خار جی مشا هده میکنیم .

کار دیکور و دیزا یـن تلویز یون در کشور ما بدو ن اسا سات اصلی صور ت میـ گیرد و کار های ما غا لبـاً تصاد فی و با فوریت هـای فرما یش میگر دند که تهیهٔ دلخواه آن ممکن نیست .

سوال :راه‌های حل چیست؟

جواب : تحصیلات سیستماـ تیك در داخل کشور پلان شود و بر مواد و تخنیك کار تجدید نظر صور ت گیرد .

سوال : ما یك زما نی شا هد آهنگها ی خوب شما در آرشیف نشرا تی رادیو وتلویز یـون و هنر نمایی مو فقانه تا ن در فلم رابعه بلخی بود یم چـی انگیزه باعث شد که یکبـاره ازدنیای هنر موسقی وسینمـا کنار گر فتید ؟

جواب : فقط مصرو فیـت وظیفو ی مرا با هنر مو سیقـی وسینما اندگی بیگانه ساخت.

مصاحبه از : سلطانه رحیم

نبی هنر مل هنر منـــد باستعداد وپر تلاش است که باهنر ورسالت‌هنری خود انس گرفته وبه آن عشق میـورزد اودر هنر رسامی ، دیکوریشن صحنه های تلویز یو نـی، تهیه طرحهای پشتی کتـب ومجلات مهارت خاصی داشتـه وآهنگ های زیبای موسیقـی نیز در آرشیف‌رادیو تلویزیون دارد.

ادبی بحث
هنر منداو انقلاب

دافغا نستان ژمن شا عـر او لیکوال لکه څنگه چې دپیړیو په پوړ یو کې دوخت نـاو ړه نفوذ او غیر انسانی غو ښتنو ته په بشپړه توگه نـه دی تسلیم شوی او دنار او وپرضد یې تل خپل آواز پورته کړ ـ یدی دخواصو او گوتو پـه شمار څو کسا نو له پـاره دخوندونو ، مزو او چړ چوله برا برو لو څخه لری پاتې‌شوی په‌دی مانا چې نور نو پـه انقلابی افغا نستان کې هغـه شعر او لیکنه ځای نه لـری چې یوازې دخوندله پاره وی اودیو شمیر هو سیانو دهو ـ سونو دتسکین له پاره تـری کار واخیستل شی بلکې هغـه شعر او لیکنه ډیر هسك‌مقام لری چې دژوند دسو کا لی او دانسان دهوسا ینی اونیکمرغی دتامین له پاره وی او یوازینی هدف یې دخلکو دژوندا نـه بیلو بیلو اړخو نو ته خد مـت کول اود هغوی هغه بیوزلـی ژوند په ښنو درول وی چـې دطبقاتی ټولنی دغیر انسا نـی پیرزوینو له لاسه یـې هیڅکله ښه شیبه نـه ده لیدلی او خپل ټول عمر یـې دنوکر، مزدور او چاکر په‌حیث په بیو سی او تش لاسی کـې تیر کړیدی .

دا دمتعهد او هد فمن‌شاعر او لیکوال وجدانی وظیفـه ده چې دوطن دانسان اودانسانیت دسپیڅلی مقام داوچت پاتې ـ کیدلو اود هغو په وینوسرو ټټرونو له پاره شعر ولیکی او ستا ینه یې وکړی چـې دهیواد او خلکو دهراړ خیـزو کټو په لاره کې دوطن دښمنو افراطی نه پخلا کیدو نکو عناـ صرو له خوا سوری سور ی شویدی او خپل کلام د هیـواد ددغه سر ښند ونکـی زوی اتلو الیو ته وقف کړی .

دا دنوی افغا نستان دشاعر او لیکوال ر سا لـت

مونږ وینو او گورو چـې زمونږ یو شمیر شاعـران او لیکوال له دغه دروند انقلابی رسالت څخه ځان باسي او په څنگ څنگ کې گر ځی د و ی انقلابی شعرونه چې دهیواد ـ پالنی اود سولی دتامین ا و د خلکو دنیکمر غی ، سو کا لـی او هو سا ینی په باره کې و یل کیږی «شعار» بولی ـ او پـه خپله ددی له پاره چې څـوك گوته ورته ونه نیسي‌په‌ادبی ټولنو او مشاعرو کې بر خـه اخلی حتی په هغو شعری غو ـ ندو او مشاعرو کې چې‌دانقلاب دتږدو اواورنیو کلونودازمونو او جگـړو ، حما سـو او کار نامودلما نځلو لپاره‌جوړ ـ یږی داسی غز لونه لولی چـی دتورو سترگو ، سروشونډو، دورو ځوله هلال او محـرا ب، دسپین مخ له ستاینو ډك وی. سړی گومان کوی چې دا شا ـ عران یاران گنی ددی وطن نه دی، نه دا وطن پری څه حـق لری او نه ددی بیوزلو کړیدلو خلکو څه حق ور باندی شتـه دی‌نه وینه وینی اونه داورلیونی لو به چې دښمن را زوا نــه کړیده دوی‌خیال کوی چې‌ددوی په دغه چل اودخلکو په‌غولونو څوك نه پو هیږی ، حال داچی «دلته دم او قدم دواړه پــه حساب دی » .

نن چې په افغا نستان کـی دهیواد هر لیکوال او هرشاعر ته دهغه د استعداد دو دی او سمسور تیا اود خلکو دخد مت له پاره پراخ ډگر، زیـا ت امکانات اوبی ساری فضـا خلاصه ده . فرهنگ، هنـر او ادبیات په عمل کې با یــد دانقلاب هد فونو ته درسیدلو له پاره دمبارزی دکړی یــوه ترکیبی برخه وی .

دی چې د انقـــلاب اصلی هدف اودا چې دغه انقلاب دڅه له پاره شویدی دد غــه هیواد دهغه زیار کښی انسـان غوړونو ته ور سوی چې دغـه انقلاب دهغه دنیکمر غــی او دوخت دجبارا نو ، ستمگـرو او ظالما نو له راز راز ځورو نـو څخه دنجات او خلاصون لپاره شویدی اوهغه ناولی انگـازی یې له غوږ ونو څخه لری کړی چې دپوهې او معنی دښمنا نـو او دانسانیت تباه کوو نکـو افراطیو نو په ډول ډول پلمو ددوی غوږ ونو ته رسولی دی، اود همد غو غیر انسا نـی تبلیغاتو او پرو پا گنډو نـو په وسیله یې هم له ځمکـی ، کور، دیری او حجری خـلاص کړی او هم یې په یو عا لـم بې پتی‌دخپلی تور سری سره دنورو په درواز و درویزه گر کړی او له اغز یو په ډکـه دښته کې یې د «موعـو دی نیکمرغی» پسې داوبو په ځای په شگی کې سر گر دا نـه او لالهانده کړیدی .دازمونږ دشاعر او لیکوال په غاړه پروت پـور دی چې لږ تر لږه دخپل هیـواد زیار ایستو نکی بچی پـه دی وپوهوی چې دانسان وژو نکـو افرا طیو نو سروالان څوك دی، څه کوی اود چاد وژلو په نیت یې بډی وهلی دی .

څو مره به ښه وی او څومره به ښکلی انسانی ښه ولری چې دخپلو شهیدا نو پا کـــه وینه ، دسر بازانو سپیڅلـی او مقدس رزم اود زیار کښـو پرکنو دهستو ونکی کارستاینه وکړو دنړی غوږو نو ته یـی تکـی په تکی ور سـو و سوله وستایو او د سـولی دسپینی کرتری دښکلو وزرود آواز او پرواز ننداره وکړو .

«راز»

چرخ زنده‌گی

قرر است ادارهٔ فلمها ی مستند و هنری تلویز یـو ن فلم تازه یی را که کار تهیه آن آغاز یافته است پس از به اکمال رسا نید ن پرو سـهٔ ایـجادی آن‌آمـاده کند واز طر یق صفحهٔ تلو یز یـون بنما یش بگذار د ، در ایـن رابطه صحبتی دار یم بـا امیر محمد ایوبی که پـس از شش سال تحصیل با اخـذ دیـپلوم ما ستری در رشتهٔ هنر تیا تر و سینما به کشور باز گشته اند و کار گردا نی فلم را به عهده دار ند .

سوال : فلم « چرخ زنده‌گی» بر مبنا ی چه داستا نی تهیه و دارا ی کدام خصو صیـا ت میبا شد ؟

جواب : سنار یوی فلـم «چرخ زنده گی » راخودم‌نوـ شته ام داستان فلم طور یکه از نام آن پیدا ست تحـر ك زنده گی را در پرتو پیر وزی انقلاب ثور نما یش مید هد ، ما فلم را در جامعه یی کـه در آن پدیده فر توت خـا ن سا لاری در شرا یط قبـل از انقلاب و جود داشـت بر داشته ایــم و از انعکا س آن بالای فا میـل دهقا نی تهیه داشته ایـم موضوع اسا سی فلم را اصلاـ حات دمو کرا تیك ارضی تشکیل مید هد .

سوال : باز یگرا ن فلم را کدام هنر مندان تشکیـل مید هند؟

جواب : در فلم « چـرخ زنده گی » شش تن رول ها ی مهم را ایفـا کـر ده اند : سعیده یکتن از هنر منـدا ن شنا خته شدهٔ ازبك فلم است که رول مر کزی را به عهـده دارد متبا قی هنر منـدا ن محصلین انستیتو ت تیا تـر ازبکستا ن شورو ی میبا شند .

اند یشه

له یاده وتی هنرمند

عبدالرزاق پښتون دهیـواد هغه ډیر تکړه او سابقـــه لرونکی هنر مند دی چـې په یو شمیر زیاتو تمثیلـی، رادیویی ، تلو یزونی اوتیاتری پارچو کی یې برخه اخیستـی ده. تیره اوونی دهغه په لټه کی شوو څو دژونداو هنر له دنیا څخه یې څه راو اخلـو.

پښتون زمونږ ددی پوښتنـی په ځواب کی چه څنگه اوڅه وخت یې دتمثیل هنر تـه مخه کړی ، وایی: دهغه ورځی نه‌چه مادهنر تمثیل ته مخه کړه څلویښت کاله تیر یږی. هغه وخت چې دښوو نځـی زده کوونکی وم دتمثیـل له هنر سره می مینه پیـدا شوه اودلومړی ځل‌لپاره مـی دمرستون په تیاتر کی برخـه واخیسته .له عسکری خدمـت ته ورو سته مـــ «کند هار نـــندار ی» نه‌مخه شوه او هلته دممثل په توگه کار کاوه .زه یوازی

مثمل نه بلکی دتمثیلی‌پارچو کمزوری لیکو نکی هم‌وم اوپه منظو مو کمیدی ټو ټوموـ دژوند او ټولنی ناخوالی پـه گوتو کړیدی .

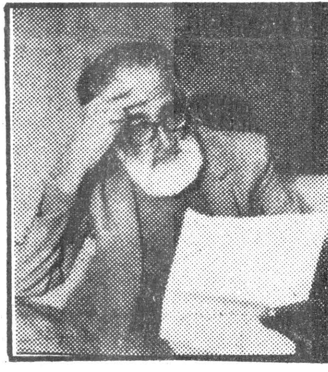
له عبدالرزاق پښتون څخه پوښتنم چی ستاسو دتمثیلـی پارچو محتوی او مضمون‌دژوند کومی برخی بیانوی ،په ځواب کی وایی : لکه څنگه چـی ټولو ته ښکاره ده دتمثیـل هنر دژوند انه ښه اوبـد، ښکلی اوبدرنگه اړ خونـه دکمیدی او تراژیدی‌ټوټو پـه قالب کی خلکو ته ور پـه گوته کوی .اودغه هنر نورو هنرونو په پرتله دخلکو پـه ساده ژبه بیانیږی .نوځکه زما دلیکنو محتوی زیاتره دټولنیز ژوند په هکله دی دبیلگـی په‌توگه ماشل کانه ،مخکـی د«ولور» په نوم یو ډرام‌دکندهار ننداری له خوا لیدو نکو تـه وړاندی کړ چی دخلکو لـه خوایی ډیرزیات هر کلی وشو.

همدارنگه زما یو بل ډرام چه د«شوده واده » په نوم‌یادیده خلکوته دننداری دپاره وړاندی شو. چی پدی ډرام کی هغـه شمیر کزرنی او په تیره‌بیـا میندی او پلـرونه تر انتقاد لاندی نیول شوی وه چـی‌دوی خپلی لزنی دو لوړ پیسـړ په مقابل کی شوده او یا سـاده سړیانو ته ور کولی .

ددی تکړه ممثل نه موږغوـ ښتل څودخپلوغوره نمایشنا مو په‌هکله معلومات راکړی پـه ډیره آرامه لهجه وایـــی: زما ډیری مشهوری نمایشنا مـی چه زما خپلی لیکنی هم دی‌نوـ مونه ئی‌دادی . دوطن مینـه ، سیبازول او جو شانده ،څلورـ سوه شل ، وفا، دشوده واده‌او داسی نوری دخپلو تمثیلـی ټوټو او ډرامو نو شمیر نشـم ویلای ځکه چی زه پدی هنرکی خلویښت کلنه سابقه لرم‌خو په اټکلی توگه ویلای شـم چی د دری سوو په شاوخواکی

رادیویی.او تیاتری نمایشنامو اوډرامو کی می برخه اخیستی ده، دهیواد دغه له یاده وتلی هنر مندچی یواځی پــه رادیویی پارچو کی مشغـول ساتل شوی دخپل هنری‌ژونـد دلار ښوو نکی او مشوق پـه هکله وایی :

دتمثیل دهنر په لار کـی ماکوم خاص تشویق کوونکـی نه‌در لوده خو زما لارښـود او استاد محترم جا ن محمـــد «پلار» دی .چی زما سره یــی دتمثیل په برخه کی زیا تـــه مرسته کړی ده .همدارنگـــه نور محمد پوونده چـــی دکندهار ننداری‌مدیر اودتیاتر ډیر ښه ممثـل و او نــورو هنر مندا نو هم زیاته همکاری اومرسته کړی ده. همدا راز په کال۱۳۴۲ کی‌دمحترم‌عبد الروف بینوا په لاسلیك می یـــوه تقدیر نامه تر لاسه کـــړه چه ددوی تشویق‌زما پـــه هنری‌ژوند خاصه اغیزه وکړه

اوزه یی دیته وهڅولم څو چی زه ژوندی یم دی و کړ نــی هنر ته دوام ور کړم .

پښتون دخپل شخصی ژو نــد په هکله له لنډی موسکاوروسته وایی : ډیریش ماله پخوامــی واده کړی‌شپږ اولاده لرم‌هیلهـ من‌یم چی زما کشر زوی چـــه دتمثیل له هنر سره زیا تـــه مینه لری ، کولای شی یوتکړه او بریا لی ممثل شی .

زرغونه

نقد بر فلم سوتن
زن، احساس وعاطفه را به بازی گرفته اند

شب جمعه چهارم قــوس اداره‌ بر نامـه فلمهای هنری تلو یز یون فلمی را زیر نـام « سوتن » برای بار دوم‌ازورأه تلو یزیون بنمایش گذاشت، چگونگی فلم با عناصر قـوی ساختار یك فلم در پــرده نخست نمایش نشست ، کـار هنر پیشه ها و کار گـر دان در فلم قابل تامل و دقــت بود ، کمره مطابق معیــار خواسته های کار گـــردان صحنه ها را تحت واحد لازم سینمائی یا شات زیر نظـر داشت ، هنر پیشه ها نقش خویش رامطابق د ستور کارـ گردان خوب باز ی‌نموده‌بودند و در فلم دیکو ریشن و گریم باوسایل بدرد بخور قصــه سازی نموده بود . تخنیك فلم با عناصر متشکلهٔ آن چــون فلمبرداری صدا گذ اری‌مونتاژ کمپوز یسیو نونو ر پردازی خوب سیکانس یا برش صحنه ها را با هم در آمیختــه بود اما اینکه داستان از کجـا آغاز یافت و چی سوالا تـی ذهن بیننده را پرکرد اشاراتی میشود ، بی جانخوا هد بودکه بخشهای مختلف این فلـمـ را با نظر کوتاهی بنگریم . فلم با تصاو یری از محکمه میبا غازد . از کجا عاطفـهٔ انسانی آنقدر زود برانگیخته میشود که مردی را از طبقه منفور (هر یجنی) در حریـم کارش جا دهد . تصاو یـر رو شن است و در چشم بیننده زننده می آید دختری بی بند و بار تاجر چگونه به‌ساده‌گی عاشق (شام) میشود . تلاش برای آشتی طبقاتی بر بنیاد اندیشه های بورژ وایـــی صحنه ها را غیر طبیعی جلوه مید هد ، صحنه عشقی برهمین بنیاد آغاز می یابد و سخـت به زودی این عشق به وصلت میرسد با پیوند مسلســل وزود گذر (گذر زمـــان تند است) یاصحنه ها سانسور میشود . به همین گونـــه در قدم نخست هیچکس بـه جز مرد هر یجنی با شــام دوست نیست مادر(رضاعی) از دختر ش جهت از میـــان بردن طفل از بطن دختـــر « او را منحیث یك وسیله »به کار میگیرد ، این یك‌وسیلـه روشن از مراودات اجتما عیست اما ایکاش به جا ی آن صحنه دیگری را در سناریو بـــر می گزید تا جامعه بر خویش حکم نازوایی نکند آ هنگــی که‌دختر (هریجنی) در هنـگام استقبال از مهما نان میخوانـد از ویژه گی های خاصی‌هنری آب میخورد‌که دختر (هریجنی) در هنگام استقبال از مهانـــان آنرا « لبسنگ » مینمایدصحنه قصه سازی خوب داردطبعیت زیبا شا عرانه ، حر کا ت‌در حساب در آمد ه وپذیرا ئـــی خلوصا نهٔ دختر بگونهٔ عینـــی آن از مهمان صورت می پذیرد.

انگیزه ایست که آفریننده حوادث بعدي است در اینجا قهرمان فلم بدختر دیگـــری رجوع میکند ،آیا همین مهمانی تنها انگیزه شده میتوانــد؟ کار گر دان نبائیست آنقـــدر، برایجابات معین اجتما عـــی کوتاه بنگرد زیرا این یـــك مسئله عام وقبول شده است.

ترجمان قبل از تکرارکلمات از سو ی باز یگر تر جمــه میکند ، قهر مانان مر کـــزی داستان (هیروو هیرو ئیـــن) فلم درك نویسنده را از اجتماع آن کم جلوه مید هد زیـــرا در ین فلم اگر از سوی برعشق پاك و وفا داری زن اتکـــأ گردیده است از سوی دیـــگر زن‌را یك موجود لاوبالی منحط معرفی میدارد اما در بـــرابر مردان . . . . . . در صنحه یی که پدرکور میمیرد حقیقت‌های بیشماری در پس پرده‌نهفته ، فلم در نکتهٔ نا معینی باز به محکمه کشانیده میشود سرـ انجام فلم با مرگ « رادا » که در حقیقت بازی فلم را بـــه نکته انجام میر ساند پا یا ن میبابد در فلم سوتن برسلسله عواطف انسانی تکیه گردیـد اما نباید زن را در قمـــار زنده‌گی همانند باز یچه برای سر گرمی خود دستخـــوش حوادث ساخت مـــرا ودات اجتماعی و پیوند با آن عاطفه «انسان» وحوادث بی شمار ی که پیوند از فلم‌را در برگرفته پیام کارگردان را تا حـــد نهایی آن به بیننده میرساند اما کار گردان وسناریست‌در موافقت هم نیا میخته انـــد حواد ث تصا دفی کــــه انسان را به حیرت انداخته و سوالات بیشمـــار ی در ذهنش پدیداو میسازد در فلمهای هندی بیشتر ینـــه وجود دارد که باز هم ازنقطه نظر کشانیدن بیننده بـــه جستجو گری و ذهن او را در بیداری و پیدائی گرفتـــن کاریست ارجناك و خـــو ب.

ناهید

تلویزیون

دتلویزیون دخپره و نـــو اداره دخپلونورو پرو گرامونو په لړ کی‌دنن‌شپی‌لپاره دکلاکار (سندر غاړی) په نـــوم هندی هنری فلم ننداری تـــه وړاندی کوی پدی فلـــم کی‌دهند دسینما تکړه لوبغاړو برخه اخیستی ده .

مغازهٔ مواد کوپونی

بجای نوبت،نقب زدن به سوی مغـــازه

حقیقت انقلاب ثور
ارگان کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستا ن
تحت نظر هیأت تحریر
مدیرمسوول : م.ح. بارق شفیعی

تیلفونها
مدیرمسوول : ۶۲۴۷۴
معاون اول : ۶۱۴۵۸
سکرترمسوول : ۶۳۶۱۴
شعبهٔ نامه‌ها : ۶۱۷۰۳
شعبهٔ اطلاعات ۶۱۱۱۸
توزیع : ۶۲۸۵۹
سویچبورد : ۶۱۸۷۸

قیمت یك شماره «۲» افغانی
صندوق پستی : ۷۸۰
حساب بانکی : ۱۰۱۸ بر۹
چاپ آفسیت مطبعه آریانا